

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

Quæst. I. De efficaciam, ac serietatis modo in intentione præcedente
prouidentiam obiectiue liberam, seu de causis, & effectis liberis requisito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

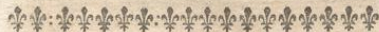

DISPUTATIO III.

De praesuppositis, & subsequentibus,
seu causis, & effectibus diuinae
prouidentiae.

STATVIMVS d.2. Prouidentiam in electione, seu affectiva mediorum ad finem aliquem rei, cui à Deo prouidetur, ab ipso praestitutum dispositione, & preparatione voluntati Dei intrinseca, atque scientia Dei eiusmodi preparationem, & electionem mediorum dirigente, ac regulante adequatè consistere: siue ea scientia simpliciter intelligentia sit, pro Dei prouidentia erga causas, & effectus naturales, & pro liberis etiam, si solum sit prouidentia sufficientis, seu quoad sufficientiam, vt possit absolute mediis indifferentibus electis, atque ita in Dei voluntate preparatis finis obtineri, siue sit scientia media pro exactissima prouidentia de praestituto sine per ea media electa à Deo atque in eius voluntate preparata, tamen contingenter obtinendo. Cum autem electio omnis intentionem finis essentia sua concernat, & supponat, intentio autem bonitatem, ob quam intendatur, & quandoque motiua alia, & occasiones obiectas, vt intendatur finis: ac insuper finis, motiuaque ista, ob quae Deus huic creaturae liberae hunc finem praestigit, haec praestitit illis media eligit, & in voluntate sua disponit, Deo ipsi solo nota sunt, nobis autem ignota: *Quis enim nouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* Non est animas de his disputare, quae scire non possumus: nec nisi caeco, & temere disputaremus, cum de causis, & praesuppositis, ac subsequentibus prouidentiam, praestitum liberis, disputamus: sed de intentionis ad prouidentiam, maxime exactam illam, ac certam de fine, tamen contingente de se, obtinendo, efficaciae, inefficaciae: ac serietate modo: id enim solum ad exactam prouidentiam notitiam disputare uile est, multumque ad praedestinationis Theologicas quaestiones rigide examinandas, & rectè definiendas conduens. Deinde uero de subiecto prouidentiae, cui nimirum de mediis ad finem ipsi à Deo praestitum prouidetur.

QVÆSTIO I.

De efficacia, ac serietatis modo in intentione precedente prouidentiam obiectiue liberam, seu de causis, & effectibus liberis requisito.

Estringimus disputationem ad intentionem prouidentiae obiectiue liberam necessario praecedentem, quia modus serietatis, aut efficaciae, vel inefficaciae intentionis praecedentis ad prouidentiam obiectiue necessariam, seu de causis, & effectibus naturalibus, ac necessariis, nihil uilis doctrinae parabit rei Theologicae, siue efficaciae, siue illi modus inefficaciae sufficiat.

CERTAMEN I.

Prima communis, & facilis conclusio
de prouidentia obiectiue libera,
de mediis sufficientibus
ad finem.

1. Dicendum primo cum communi Doctorum sententia. Ad liberam obiectiue, siue erga causas & effectus liberos prouidentiam generatim sumptam, efficacem finis seu intenti effectus intentionem non praesupponi: ita expresse Alex. 1. p. q. 26. m. 6. Albert. q. 6. m. 2. p. 2. S. Thom. de uerit. q. 6. art. 1. corp. & in 1. d. 40. q. 1. art. 1. Durand. q. 1. n. 6. Capreol. q. 6. art. 1. concl. 2. Marti. q. 4. art. 1. notab. 2. Ferrar. 3. cont. Gent. cap. 94. Vazquez 1. p. quest. 87. cap. 4. Soar. 1. de essent. praedict. cap. 1. m. 2. & Recentiores S. Thom. interpretes 1. p. quest. 22. art. 2. ubi Molina, Vazq. Valent. pun. 1. §. est autem Zamel sua quest. 5. Arrubal. & Herize refertur Syluester in consuetorio q. 22. art. 2. Becan. 1. p. cap. 3. concl. 4. Id. Syren. 1. de prouident. cap. 6. fine Pennorus 5. Propag. cap. 2. Ruit. d. 4. lect. 2. & 3. Arriaga alique à nobis citati contrarij. d. 4. q. 3. cett. 1. n. 7. pro intentione Dei ueracis beneplaciti, nec solum signi, salutis omnium hominum, quae reprobis etiam de sufficientibus mediis ad salutem prouideat.

2. Est tamen contra negantes ueram beneplaciti intentionem Dei de reprobis etiam, hominum saltem esse, sed signi solum, quatenus media uult, & apponit sufficientia ad salutem, quae illam ipsi uelle significat: quia non nisi ex intentione finis media ad ipsum apponit iudicamus. Hos Doctores citauit eodem certam. n. 6. tamen, ut ibi ostendi, ita uariè & inconsequenter alia loquantur locis, ut quid demum de uera beneplaciti erga salutem hominum, etiam reprobis, voluntate diuina funderint, non facile possit liquido deprehendi ac defini. Nisi quod uiterius ex illis Theologi Magistro constent in 1. d. 46. §. nunc uidetur: & totis distinctionibus 46. 46. & 47. constanter dicenti voluntatem Dei ueracis beneplaciti esse ipsum Deum & voluntatem etiam glossa in 1. ad Rom. Intentio autem salutis, ex qua Deus reprobis etiam media sufficientia prouid. ret. si uera ac beneplaciti sit, & Deus ipse ab his diceretur, ac semper impleatur: quod non euenit. Censent ergo, ceterisque consequenter debent, ueram Dei intentionem, ex qua obiectiue libera prouidentia de mediis ad finem intentum prouidetur efficacem esse debere: quare media solum sufficientia reprobis data ex intentione efficaci alterius finis obtinendi, quam salutis eorum, atque prouidentia alia ad eum finem obtinendum esse à Deo prouisa: ac prouidentiam hominum reprobis salutem esse à Deo ueracis & uoluntate beneplaciti intentam, sed signi solum.

3. Sed, quidquid de horum mente sit, quia si intentionem ueracis ac beneplaciti Dei erga reprobos etiam salutem aduersatur ab omnibus iam relectatur, & relectatur, perumque scripturis, & Patribus consonat, immò multum aduersatur, (vt uidere est citata q. 3. à certis. per totam) quare & parum est in fide tuta, ex eo autem quod Deus ex uera & beneplaciti intentione salutis omnium etiam reprobis huius de sufficientibus solum mediis ad salutem prouideat, cum eiusmodi intentio eam de mediis ad salutem reprobis preparationem, & prouidentiam antecedens efficax esse non possit, ut post effectus causas, quod efficaci de se Dei uoluntati, & intentioni reprobis atque alia ex parte prouidentia erga salutem reprobis libera obiectiue siue de causis & effectibus liberis aperte sit: sit planum atque uero solum gradu remotius fidei dogmata concernens ad prouidentiam omnem liberam obiectiue vt sic intentionem efficacem finis ex quo de mediis prouidetur ad finem intentum efficacem esse non debere.

4. A ratione probatur secundò: quia eo intentio inefficax à pura complacentia differt, quod hæc nullatenus inductiva sit ad agendum aliquid, vt id, de quo quis complacet, obtineatur: quia supponit essentia sua obiectum, de quo complacentia est, obtentum: ergo quidquid inductivum est alicuius rei seu medijs ad finem obtinendum est eius intentio, seu desiderium: ergo ad providentiam liberam obiectivè vniuersim, seu electionem mediatorum solum sufficientium ad finem liberè à nobis obtinendum causandam, seu apponendam satis est desiderium & intentio finis illius inefficax, probatur: quia omnis voluntas inductiva de se volens ad aliquid agendum, vt res volita obtineatur, est eius rei desiderium, seu intentio potens de se volentem inducere ad aliud aliquid eligendum, vt finis obtineatur intentus. Sed intentio inefficax finis liberè à nobis obtinendi est voluntas de se inductiva volentis ad agendum aliquid, vt ille finis obtineatur: quia medium sufficiens aliquid procul dubio est, vt obtineatur finis ille: ergo intentio solum inefficax finis potens de se est inducere, ac mouere volentem ad electionem medijs sufficientis, seu, quod idem est, alicuius condecens, vt finis obtineatur, ac subinde causandi providentiam obiectivè liberam, de medijs sufficientibus, ad finem liberè à nobis obtinendum, quæ eiusmodi electione compleretur: ergo ad id efficax intentio non requiritur: quia absque aliquo requisito ex parte actus primi ad aliquid agendum, nihil potest esse absolute potens ad aliud agendum. Conclusio hæc amplius roboratur ex probatione secunda.

CERTAMEN II.

Conclusio secunda.

Incendum est secundò: Neque ad providentiam obiectivè liberam de medijs efficacibus ad finis liberi confectionem, & quibus illam Deus de facto obtinet, efficax intentio prærequiritur. Habet aduersarios: Lutherum apud Rossensem art. 6. sic fatum. Nobis ad infirma spectantibus apparent res arbitraria: sed ad superna spectantibus omnia sunt necessaria: quia non sicut nos, sed, sicut ille vult, ita videmus, facimus, patimur omnes, & omnia. Caluinus 2. de liber. arbit. quæ fortuita maxime videtur ea dicimus fieri necessariò, non suapte natura: sed quoniam æternum, & stabile Dei consilium in eis gubernandis regnat. Habet tamen conclusio nostra Patinos Doctores omnes, quos citamus controu. 4. de volunt. & quæst. 2. pro sententia nostra negante, possibilitatem adhuc præfinitionum diuinarum de creatis actibus libertatis, etiam regulatam, concernentiumque scientiam mediam de eorum conditionata futuritione. Ex alijs verò, qui regulatas per eiusmodi scientiam cum nostro Soario admittunt, requirit tamen ad providentiam mediatorum efficacium, quibus actus, seu finis noster de facto, & infallibiliter obtineatur, cum eodem plerique negant; tametsi in questione de facto, atque in specie providentiæ huius de medijs efficacibus, prædestinatione scilicet, eorum nonnulli intentionem efficacem salutis prædestinationem omnium semper de facto antecedere prædestinationem putent; alij verò solum salutis æternæ non omnium, sed aliquorum eximio prædestinationem, in quibus alij plures, alij pauciores, & hos, vel illos, pro cuiusque opinantur præconcepta de eorum meritis, & sanctitatis excellentia, æstimatione, & in ipsos deuotione, & in primis Deiparam Virginem recentent: vt controu. 7. de prædestinat. videmus.

2. Huic igitur conclusioni secundæ neganti necessitatem intentionis efficacis erga finem & providentiam de medijs efficacibus finem obtinentis. Dominici solum recentiores, qui Deum non nisi decretis de se efficacibus, & prædeterminatis de actibus liberarum causarum agere cum ipsis posse mentur aduersarij sunt. Nam Doctores etiam alij, qui ad perfectionem providentiæ omnis spectare aiunt finem intentum obtinere, cum electionem mediatorum efficacium ad finem intentum in om-

ni providentiæ obiectivè libera esse debere concedatur, tametsi ex efficaci de se intentione eiusmodi electio, ac subinde providentiæ non proveniat, sed ex inefficaci satis ad finem intentum habebunt. Probatur primo conclusio intentio efficax effectus, seu finis cuiusvis liberè à creatura habendi, & obtinendi pugnat inuincibiliter cum effectus, seu finis illius, & causæ creatæ effectura; & obtentura libertate: Ergo suo obiecto contradicit, ac proinde est impossibilis: alij nihil impossibile potest reuera ex parte causæ præcedere ad realem aliquem effectum: siquidem, vt reuera præcedat debet esse in rebus, atque esse possibile: ergo intentio efficax effectus, seu finis liberi creatura, nequit præcedere, ac requiri ex parte causæ ad electionem & providentiam obiectivè liberam de medijs efficacibus. Antecedens primum abundè monstratum à nobis est controu. 4. de volunt. d. 6. qu. 2. ex quo inoffensio consequentiæ fluunt.

3. Probatur secundò: quia, etsi præfinitio, & intentio efficax effectus creati liberi cum eius libertate, suoque proinde obiecto, ac secum non repugnaret: non repugnat tamen ex intentione inefficaci atque citra efficaciam, præsertim tota, quæ potest, serietate seria, media efficacis, & effectum intentum obtentura eligi, & de eis ad eum ita serid, etsi inefficaciter intentum finem ex ea intentione provideri: ergo intentio efficax eius effectus non requiritur ad electionem de medijs efficacibus, & providentiam obiectivè liberam de ipsis ad effectum intentum obtinendum. Consequentia est certa: quia nihil requiritur ad aliquid, quod sine illo obtineri non repugnat, seu potest absque ipso obtineri. Antecedens probatur: quia, etsi intentio efficax effectus liberi, non solum inducat, & moueat intendentem, sed determinet etiam ad media efficacis ad finem facto obrinendum eligenda, non obinde repugnat ab intentione eiusdem effectus inefficaci, seria tamen, præsertim tota serietate, quæ intendi serio effectus ab intendente, desiderarique potest, moueri intendentem ad efficacis medijs electionem, vt patet: imò in eo, qui primæ nostræ conclusioni aduersabantur errabant: quod intentio finis, quæ ad media efficacis eligenda, & apponenda, vt finis de facto obrineretur, seria, & vera intentione esse non potest, sed solum finis.

4. Probatur vltimus, & vrgentius antecedens, ac simul tertio nostra hæc secunda conclusio. Quia vis motiva intentionis finis liberi seria tota serietate, quæ intendens illum desiderare potest, non solum mouet, sed (quod amplius est) determinat intendentem ad electionem medijs efficacis, quo de facto liber ille effectus obtineatur: atqui intentio inefficax absolute effectus liberi, & citra efficaciam intrinsecam respectu eius effectus, potest esse intentio seria tota serietate, quæ Deus intendens potest effectum illum desiderare ergo potest intentio absolute inefficax effectus liberi, nec efficaciam respectu illius pertingens non solum mouere, sed & determinare Deum intendentem, vt media efficacis, quibus de facto effectus ille obtineatur, eligat, & apponat. Maior videtur perspicua. Nam intentio seria effectus liberi tota serietate, quæ intendens potest illum desiderare, determinat intendentem Deum ad agendum ex parte sua quidquid possit vt finis obtineatur: alioqui non illum intendet tota serietate, quæ potest: cum possit illum ita intendere, vt nihil, quod possit, vt illum obtineat omittat: at Deus intendens effectum liberum potest ex parte sua eligere, & apponere media efficacis ad effectum liberum intentum: ergo intentio illa Dei effectus liberi seria tota serietate, quæ Deus illum desiderare potest, non mouet solum sed determinat Deum ad illa media eligenda, & apponenda.

5. Minor probatio videtur fors plerisque difficillior: quia nihil aliud efficacis intentionis communiter censetur, quamvis determinandi seipsa intendentem efficaciter finem ad electionem mediatorum efficacium, quibus intentus finis de facto obtineatur. Hinc præfinitores Soaristæ præfinitionem consensus liberi nostri non repugnare contendunt huic libertati: quia non repugnat determinatio antecedens voluntatis diuinæ ad electionem medijs efficacis, non de se, sed solum extrinsecus, cuius ratione connectitur mediata solum, & extrinsecus præfinitio cum consensu præfinito. Cum autem medijs eius intrinsecus connectio cum consensu præfinito determinat

non sit sed distinctum cum illo, vel eius omissione, nequit præfinitio magis eius libertati officere quam medium illud efficax, quod eius libertati in ista nobis doctrina non obest, cum non sua, & per seipsa immediatè, sed medijs illius connexionem mediaturque antecederet connectatur. Hoc robustissimum præfinitum illorum fundamentum, & ab aduersariis argumentis ab eversione libertatis tutissimum præsidium ac euasio subtilior, & plausibilior quæ ægre ab aduersariis præcludatur, & expugnetur: quia cum præfinitio hisce tantum in intentione finis efficaciam, nihilque amplius valeat, ac vim determinandi seipsa intendentem ad mediorum efficaciam electionem existimant.

6. Ceterum iudicium, seu apprehensio hæc, de identitate adæquata reali formali efficaciam intentionis cum vi eius determinandi seipsa intendentem ad electionem mediorum efficaciam, satis à nobis reiecta est quantumvis sit communis controu. 4. de volunt. d. 6. q. 2. ubi ostendi posse determinationem intendentis ad media efficaciam, ad finem in eius intentione diuinam, non absolute efficaciam, hæc abque intrinseca efficaciam respectu finis repetiri, & quamvis nequeat (ut verè nequit) dari intentionis efficaciam abque ea determinatione: idque præstiti detectione æquiuocationis, quam continet præfinitum memorata doctrina, & solutio, mediationem medijs, ut agat præfinitio efficaciam consensus præfinitum, cum mediatione eius medijs, ut cum eo connectatur confundens; cum tamen præfinitio consensus seipsa cum illo ex prædicato intrinseca suæ efficaciam connectatur. Ex quibus ita summam recentissimis probatur apertè minor. Omnis intentio, aut desiderium efficaciam finis, seu effectus cuiusvis habet ex prædicato intrinseca suæ efficaciam intrinsecam, & essentialem connexionem cum finis, & effectu intento, & desiderato, (ut ibi probatur est) patet de se: quia efficaciam intentionem Dei esse, & effectu careat repugnat: aut vis determinatiua, seu antecedens determinatio intendentis ad electionem mediorum efficaciam ad finem, seu effectum, quam per se, & intrinsecè solum intentio finis habet, non continet connexionem cum effectu, seu fine intento, sed solum cum electione & appositione mediorum efficaciam: ergo citrà efficaciam, ac proinde absolute inefficax intentio finis, seu effectus liberi, potest, non solum mouere sed determinare intendentem ad mediorum efficaciam electionem; si tamen tota serietate, quæ potest citrà libertatis alienæ determinationem, effectus liberi intentio sit: tunc enim determinatur intendens Deus ad agendum, quantum ex parte sua, & penes ipsum est, ut effectus liberi obtineatur: quare, & ad eligendum, & apponendum medium efficaciam, quod suæ est potestatis.

7. Et quidem, cum duo à Deo, eiusque intentione determinari (admitta præfinitionis nostrorum actum libertatis possibilitatem) efficaciter possint: & mediorum efficaciam electio extrinsecus & de se indifferentem, & consensus liberi creaturæ: cur nequeat determinatio voluntatis diuinæ efficaciam respectu electionis mediorum habere, ibique, quoad intrinsecam efficaciam sistere, nec ulterius ad consensum liberam creaturæ transgredi, tamen extrinsecus ratione mediorum efficaciam, ad quorum absolutam electionem, & subinde appositionem, quibus de facto necessitatem consequenti consensus absolute erit, ad ipsum consensum non progredi nequeat?

Maxime cum determinatio consensus liberi nostri in voluntate diuina sit determinatio voluntatis alias liberæ alienæ; determinatio verò ad electionem mediorum efficaciam ad finem intentum, sit determinatio voluntatis alias liberæ propriæ, nequeat autem ratio adhuc apparens assignari: cur Deus non possit intentione, & voluntate libera sua antecederet determinari ad agendum, totum, quod suæ libertatis, & potestatis solius adæquate est; quin determinet, quod est etiam alienæ potestatis & libertatis. Huc, & firmitus, & aptius facit doctrina illa præfinitum de præfinitionis connexionem intrinsecam, non autem cum consensu præfinito, nisi mediata, & extrinseca solum, ratione connexionis medijs efficaciam, quæ in prædicato determinationis solum ad electionem medijs efficaciam sistat: in quo cum efficaciam intrinsecam intentionis respectu consensus non con-

tineatur, nulla efficaciam intrinsecam, respectu consensus intenti, quæ ab illa intentione abest, cum cuius libertate repugnantie umbra appareret.

8. Si vero præfinitiones, actum nostrorum (admitta Soaristæ mediam scientiam concernentes, & facie saltem benignæ) non admittantur: posse Deum intentione finis seu effectus liberi tota serietate, quæ intendi ab ipso potest, intenti ad medijs efficaciam electionem antecederet determinari; quin determinet antecederet consensus liberi absolutam existentiam (cuius libertatem cuiusmodi antecederet determinatione diuina funditus euerit cum reliquis negantibus præfinitionis nostrorum actum possibilitatem merito iudicamus) aqua facilitate probatur: in ea quippe opinione intentio illa Dei determinans de se Deum ad electionem medijs efficaciam est determinatio ex parte obiecti, siue ad effectum & obiectum possibile: determinatio verò à Deo electio intentione consensus, seu actus nostri, qui liber nobis maneat, est determinatio effectus, seu obiecti repugnantis: quare hæc repugnantie determinatio illa penitus possibilis. Maneat ergo firma, & constans deinceps rationis illius veritas: posse nimirum intentionem Dei finis, seu effectus liberi creati seriem tota serietate, quæ ille à Deo intendi potest, quæ citrà efficaciam, ac proinde inefficax absolute sit, non solum mouere, sed determinare antecederet Deum ad medijs efficaciam electionem: quare nec ad eam electionem & prouidentiam obiecti liberam de medijs efficacibus, quæ eiusmodi electionem completur, efficaciam intentio Dei finis, seu effectus creati liberi (tamen non repugnant) prærequiritur, nec debet præcedere.

9. Egi autem paulo fusius de minoris probatur: quia eius veritas non adeo erat communiter nota, ut ex illis, quæ in nostris intentionibus ad mediorum electionem, quæ possimus, securiora, & certiora, ut de facto finem obtineamus determinatibus inuenitur, nulla profus videbatur, cum ad ea media eligenda determinari antecederet, neque eueniat, neque, nisi efficaciam finis intentione possimus. Est autem difficultas: quia intentio efficaciam nostra, cum suo obiecto, & effectu intento essentia sua non connectitur cum frustrabilitate sua sit, potestque sine illa ipsa efficaciam intentionis eius subsistere; quod aliter in diuinæ intentionis efficaciam eueniat, quæ essentia sua cum suo obiecto, & effectu fine, & effectu connectitur, atque infirmitas in se est, quin abque illo pro duratione, pro quæ efficaciam intentus est, persistere possit: tum etiam quia cum effectu extrinsecus ab altera causa dependens penes intendentem eiusque potestatem absolute non sit, neque minus conatus, efficaciamque intentionis creatæ finis alienæ extrinseci, & à causis aliis dependentis addit, quæ intentione de se afferens antecederet determinationem intendentis ad agendum ex parte sua, quantum potest, ut finem de facto obtineat, & quam possit certissima, & securissima media ad illum obtinendum eligat, & apponat: nec ulterius creatæ intentionis efficaciam, Deo in omnibus subordinata, & à causis aliis creatis præterquamque in effectu intento extrinsecus obtinendo dependens, ad effectus extrinseci intenti determinationem, præterquamque essentialem cum ipso connexionem potest percamque, & essentialis efficaciam intentionis diuinæ tingere; sicut perfectissima efficaciam intentionis diuinæ ratione essentialis suæ infirmitatis intrinsecam habere cum fine intento, & essentialis connexionem cum nequeat cum fine, & effectu solum agendi, quæ & nostra libertate habere respectu solum agendi, quantum ad seriem tota serietate, quæ potest intentionem intendit effectum liberum ex parte sua, ac proinde ad medijs efficaciam electionem, dignam voluntate diuinæ efficaciam habet, atque antecederet determinationem intentionis.

CERTAMEN III.

Uterius, delicatiusque examen qualitatis praeiudicantis providentiae libera obiectivae.

1. Duplex de mediis ad finem liberum praeiudicantem providentiam obiectivae liberam praecedentibus conclusionibus distinguitur; alteram, quae de mediis sufficientibus sit; alteram vero de mediis efficacibus, & quibus de facto intentus effectus, & finis liber obtineatur. Cum autem utrique providentiae veram, scilicet intentionem finis liberi debere necessario praeire; atque intentionis diuinae scilicet, & quasi intentio, & conatus, minor, maiorque affectus pro Dei libito esse possit, ut vidimus: quante scilicet intentionis sit, quae alterum debeat, possitque praecedere minutius, non tamen scrupulatum examinandum hic, & subtilius est: quod, non intra curiositatem, superfluumque, & Theologo viro indignam disputationem fors manebit; sed ad rei Theologicae utilitatem, & diuinae praedestinationis, gratiam Dei, & beneficentiam maiorem dignoscendam suo loco viterius progredietur: & de scilicet magnitudine (circa absolutam, ut diximus) respectu finis liberi, requisita, & possibili in intentione praeiudicantis obiectivae liberæ de mediis sufficientibus facilius est ex dictis resolutio.

2. Dico primo: intentio finis liberi scilicet summa, & tota scilicet, quae Deus potest illum intendere: nequit praecedere providentiam liberam de mediis sufficientibus solum ad finem liberum intentum obtinendum. Cum dico *liberi solum*, non excludo inter media aliquot media efficacia ad intermedium, qui intentus ad eum liber non est, vel ex quo finis ille infallibiliter obtineatur: siquidem, est ad actum efficacem medium sit, respectu tamen finis intenti efficaciam, nec medium, nec actus ille habet si immediatum ad finem obtinendum, seu actum, quem infallibiliter finis sequitur, sit sufficientis solum: ut in reprobis nonnullis diu iustis, ob unum mortale damnatis. Probatur facile conclusio: intentio finis liberi scilicet, tota scilicet, quae illum Deus potest intendere ipsum determinat ad agendum ex parte sua, quidquid potest, ut finis intentus liber de facto obtineatur: at dum non est eius electio & providentia de mediis efficacibus, sed solum sufficientibus non agit, quia tum ex parte sua potest, ut de facto finis liber intentus obtineatur: ergo nec electio nec providentia illa de mediis sufficientibus solum est, neque ex intentione esse potest scilicet summa, & tota scilicet quae Deus potest illum finem liberum intendere.

3. Dico secundo: Ad eandem providentiam obiectivae liberam de mediis sufficientibus solum ad finem intentum intentio scilicet finis ultra minimum scilicet non requiritur ut praecedat; aut potest quae magis, & multo amplioris scilicet habet, providentiae praeire. Prima conclusionis pars probatur: quia eo ipso quod absolute intentio finis scilicet, verumque eius desiderium sit, est activa, & inductiva intendens ad aliquid ex parte sua agendum, & apponendum ad finem intentum, alioquin non scilicet intentio, verumque finis desiderium; sed pura complacentia foret: sed intentio finis scilicet minimo scilicet scilicet intentio illius, verumque desiderium absolute est: ergo est inductiva seu potest de se inducere intendentem ad aliquid agendum conducentem saltem absolute ad finem intentum, tamen non ad agendum, quod maxime ad illum finem conducatur: eiusmodi autem est medium absolute sufficientis: ergo ad hoc a Deo eligendum, & providendum intentio absolute scilicet, minimo etiam scilicet, sufficit, nec magis scilicet requiritur, ut electionem, & providentiam de mediis solum sufficientibus praecedat.

4. Potest autem intentio amplioris minimo scilicet tam providentiam antecedere (dummodo summum scilicet non pertingat iuxta dicta conclusio. r.) ut secunda parte conclusionis dicebatur. Ratio est: quia ex intentione, non summe scilicet, non determinatur Deus antecedenter ad electionem medijs efficacibus, sed manet liber ad electionem efficacibus vel sufficientibus ad finem praeiudicantem: ergo intentio amplioris scilicet minimo potest praeire electioni, & providentiae medijs solum sufficientibus ad finem per ipsam intentum. Probatur secundo: quia maioris scilicet minimo Deum salutem Reprobatorum intendere, testatur ipse frequentissime expresse, & per parabolas, ac similitudines, & affectibus doloris vehementis de eorum perditione, & aliis, quae vidimus, & expendimus controversia quarta de voluntate d. 4. quaestione tertia a certamine tertio. Ni enim maiori minimo scilicet conatu, & intentione scilicet Deus Reprobatorum salutem intenderet, ac desideraret a veritate desiderij sui multum excedens: atque per mendacium, & simulationem desiderij illius, & intentionis suae magnitudinem, & vehementiam nobis commendasset: quod est impossibile. Providentia autem salutis Reprobatorum de medijs solum sufficientibus ad ipsam est: ergo providentia de iis solum medijs ex multum scilicet intentione finis potest praecedere.

5. Quo autem magnitudo scilicet circa summum potest pertingere in intentione, ex qua de medijs solum sufficientibus ad finem intentum provideatur, designare nostrae facultatis, & prudentiae non est. Id tamen solum prudenter asserere possumus: ad gradum scilicet tatis, quae variis, & circa circum, & prope summum scilicet, non physice solum, sed & moraliter non posse pertingere intentionem, quae solum de medijs sufficientibus ad finem intentum provideat: & haec sit circa scilicet magnitudinem quam potest pertingere intentio antecedens providentiam obiectivae liberam de medijs solum sufficientibus, tertia & postrema conclusio probatur: quia, tamen intentio finis, quae affectivae summum scilicet, quasi physice in Deo non pertingit, & claudit, non determinat affectivae, & quasi physice Deum ad electionem, & providentiam de medijs solum efficacibus, & quibus praeiudicantibus ab eo finis liber de facto infallibiliter, ac certo obtineatur: aut intentio, quae circa circum, & prope summum scilicet moraliter pertingat: moraliter etiam pertingit vim moriam, ac de se inducentem summa affectiva, & quasi physica scilicet intendentem finem illum liberum. Atqui summa haec affectiva: & quasi physica scilicet, & intentio intentionis Dei finis liberi, affectivae, & quasi physice, Deum determinat ad electionem medijs efficacibus ad illum finem: Ergo intentio scilicet, quae circa circum, & prope summum scilicet illius effectivae, & quasi physice moraliter sit, moraliter Deum ad electionem, & providentiam medijs efficacibus determinabit, ac proinde ex illa procedere, posse procedere ad electionem, & providentiam medijs solum sufficientibus prudenter asseri absolute nequit; etiam metaphysice loquendo asseri possit. Quia, licet moralis solum impossibilitas electionis, & providentiae de medijs solum sufficientibus ex determinatione intentionis illius solum morali ad electionem, & providentiam de medijs efficacibus, non reddat electionem, & providentiam de medijs solum sufficientibus metaphysice, & propter absolute impossibile: aut adeo reddit illam difficilem, ut moraliter impossibile debita, & communitati iuris, quam hominum estimatione merito habeatur: vixque, & raro superabilis: prudentiae autem iudicium de rerum possibilitate ex vix raroque non auctum mora liter, possibilis esse non potest.

6. Dico quarto: Intentio summe, vel circa circum, ac prope scilicet (circa efficaciam tamen, & absolute inefficax seu non efficax de se se, & secundum intrinsecum sui) potest ad providentiam obiectivae liberam de medijs efficacibus ad finem intentum praecedere; non tamen requiritur ut praecedat. Prima conclusionis pars probata satis est ex dictis certamine secundo, praesertim a numero sexto, & nuper num. 5.

ex.

7. Confirmatur: Nam ita frigide intensifit Deum omnium, & singulorum, Reprobatorum salutem (cum adeo ardens saluti omnium, etiam pereuntium, & Reprobatorum deficitum suum teltetur dicta dicta) vt intentionis illius, aliquibus saltem eorum (quorum potuit salutem ardentius adiuu. desiderare, ac verosimiliter de facto desiderauit ardentius) de mediis efficacibus ad salutem eligere, ac prouidere non poterit, verum mihi simile non est: immo vero cenfeo intentionem salutis, ex qua Reprobis singulis, & omnibus de mediis solum sufficientibus prouidit, sufficientem vim motiui, seu inducentiam, esse non determinatiam, ad electionem mediocri efficaciam habuillit. Quo enim pacto vehemens adeo Dei intentio, & desiderium saluti ardens, atque adeo vt in scripturis venditur: esse possit, quod ipsam non solum ad electionem, & prouidentiam de mediis efficacibus ad salutem non induxit (vt potuit non inducere de facto, quia liberum eum, nullatenusque physice, aut moraliter ad media efficacis electionem, & prouidentiam determinatum reliquit, vt nuper dicebamus) sed neque indacere Deum ad illam potuit: intentionis quippe vehementia & desiderij ardor, tamen non summus, vel propius summus cum excluditione potentie motiue ad electionem, & prouidentiam de medio efficaci manifeste repugnat: immo vero Catholica contra Hareticos Theologia non exiguus labor fuit huius intentionis & salutis Reproborum, ac desiderium ardens absolute à scriptura, & Patribus assertum cum negatione, & defectu electionis, & prouidentia diuine de mediis efficacibus quibus de facto salutem Reprobi consequenter contordare: nedum cum defectu virtutis motiue ad electionem, & prouidentiam, cuius concordia citat loco est controversia quarta de voluntate, & hic citat mine secundo à numero quorum, & hoc 3. principij posuimus, falsius huius difficultatis solutioni extendendum atque explicandum controu.8. de reprobatione, vltius difficultatis exsequenda, & exarmanda propria sedes.

QVÆSTIO II.

De subiecto Providentia.

CERTAMEN I.

*De Providentia uniuersim accepta
subjecto.*